

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

10 novembre 2004

PROPOSITION DE RÉSOLUTION

**relative à l'interdiction de
toute nouvelle implantation
de delphinariums sur le territoire belge et
au suivi médical et scientifique
du delphinarium de Bruges**

(déposée par MM. Thierry Giet et
Yvan Mayeur et Mme Magda De Meyer)

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

10 november 2004

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

**betreffende een verbod op de vestiging van
nieuwe dolfinaria op het Belgische
grondgebied en een medische en
wetenschappelijke follow-up
van het dolfinarium van Brugge**

(ingediend door de heren Thierry Giet en
Yvan Mayeur en mevrouw Magda De Meyer)

<i>cdH</i>	: Centre démocrate Humaniste
<i>CD&V</i>	: Christen-Democratisch en Vlaams
<i>ECOLO</i>	: Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales
<i>FN</i>	: Front National
<i>MR</i>	: Mouvement Réformateur
<i>N-VA</i>	: Nieuw - Vlaamse Alliantie
<i>PS</i>	: Parti socialiste
<i>sp.a - spirit</i>	: Socialistische Partij Anders - Sociaal progressief internationaal, regionalistisch integraal democratisch toekomstgericht.
<i>VLAAMS BLOK</i>	: Vlaams Blok
<i>VLD</i>	: Vlaamse Liberalen en Democraten

<i>Abréviations dans la numérotation des publications :</i>	<i>Afkortingen bij de nummering van de publicaties :</i>
<i>DOC 51 0000/000 : Document parlementaire de la 51e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif</i>	<i>DOC 51 0000/000 : Parlementair document van de 51e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer</i>
<i>QRVA : Questions et Réponses écrites</i>	<i>QRVA : Schriftelijke Vragen en Antwoorden</i>
<i>CRIV : Version Provisoire du Compte Rendu intégral (couverture verte)</i>	<i>CRIV : Voorlopige versie van het Integraal Verslag (groene kaft)</i>
<i>CRABV : Compte Rendu Analytique (couverture bleue)</i>	<i>CRABV : Beknopt Verslag (blauwe kaft)</i>
<i>CRIV : Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes) (PLEN: couverture blanche; COM: couverture saumon)</i>	<i>CRIV : Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen) (PLEN: witte kaft; COM: zalmkleurige kaft)</i>
<i>PLEN : Séance plénière</i>	<i>PLEN : Plenum</i>
<i>COM : Réunion de commission</i>	<i>COM : Commissievergadering</i>

Publications officielles éditées par la Chambre des représentants
Commandes :
Place de la Nation 2
1008 Bruxelles
Tél. : 02/ 549 81 60
Fax : 02/549 82 74
www.laChambre.be
e-mail : publications@laChambre.be

Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers

Bestellingen :
Natieplein 2
1008 Brussel
Tel. : 02/ 549 81 60
Fax : 02/549 82 74
www.deKamer.be
e-mail : publicaties@deKamer.be

DEVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

La question du bien-être des animaux prend de plus en plus d'importance dans notre société.

Les progrès de l'éthologie – on est désormais bien loin de la conception cartésienne de l' «animal machine» – ont notamment mis en lumière les similitudes biologiques et comportementales entre certaines espèces et la nôtre, ainsi que leur importance écologique. Pour ce qui est des mammifères, classe dont nous faisons partie, des similitudes sont indéniables.

Il est en effet démontré que le fait de posséder un système nerveux central implique une capacité à ressentir, entre autres, de la souffrance dont les causes ainsi que les manifestations peuvent être multiples.

De tous temps, les dauphins ont exercé une fascination très compréhensible chez l'homme. D'animal mythique dont certains n'hésitent pas à dire que le cerveau est plus complexe que le nôtre, le dauphin est devenu un symbole: ami de l'homme, son alter ego marin, intelligent, libre, gentil, etc.

Plus rigoureusement, force est de constater que les études sur ces mammifères marins, ont révélé une espèce dont le comportement pouvait être qualifié de socialement très complexe (ils vivent en groupe, leurs liens de parenté sont très forts, ils communiquent abondamment). Leur territoire peut correspondre à plusieurs dizaines de kilomètres carrés et à des dizaines de mètres de profondeur. L'animal est également qualifié de très intelligent et cognitivement capable de conscience de soi et d'ennui, par exemple. Dans le milieu naturel, leurs instincts (chasse, reproduction, déplacements, etc.), ainsi que leur structure sociale complexe peuvent se développer. En d'autres termes, les dauphins sont parfaitement adaptés à leur milieu.

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Onze samenleving besteedt almaar meer aandacht aan het dierenwelzijn.

Het cartesiaanse denkbeeld als zou een dier een ding zijn, ligt zeer ver achter ons en dankzij de vooruitgang op het stuk van de ethologie weten we vandaag onder andere dat er tussen sommige diersoorten en de mens gelijkenissen bestaan op biologisch vlak en qua gedrag. Niet alleen zijn die gelijkenissen ecologisch van grote waarde, maar wat meer specifiek de zoogdieren betreft (een categorie waartoe ook de mens behoort), zijn ze wel bijzonder frappant.

Zo staat het vast dat dieren met een centraal zenuwstelsel vatbaar zijn voor lijden. De oorzaken voor dat lijden en de manier waarop de dieren het tot uitdrukking brengen, kunnen divers zijn.

Sinds het begin der tijden is de mens gefascineerd door dolfijnen. Dat is zeer begrijpelijk. Van een mythisch dier, dat volgens sommigen zelfs een complexer hersenstelsel heeft dan de mens, is de dolfijn uitgegroeid tot een symbool: vriend, ja zelfs mariene alter ego van de mens, intelligent, vrij, snoezig en wat dies meer zij.

Als we echter dieper op de zaak ingaan, kunnen we niet anders dan stilstaan bij de resultaten van een aantal studies over die zeezoogdieren. Daaruit blijkt namelijk dat dolfijnen er een zeer complex sociaal gedrag op nahouden (ze leven in groep, onderhouden een hechte band met hun verwanten en communiceren intens). Hun territorium kan zich uitstrekken over verschillende tientallen vierkante kilometer en kan tevens tot tientallen meter onder de zeespiegel reiken. Voorts tonen die studies aan dat het dier inderdaad zeer intelligent is én begiftigd met cognitieve capaciteiten zoals zelfbewustzijn en het kunnen voelen van verveling. Zowel het instinct van de dolfijnen (jacht, voortplanting, trekgedrag,...) als de complexe sociale structuur waarbinnen zij leven, kunnen pas echt tot ontplooiing komen wanneer de dieren in hun geëigende natuurlijke milieu leven. Kortom: een dolfijn in de zee leeft in perfecte symbiose met zijn omgeving.

En captivité par contre, on est loin de retrouver les conditions naturelles évoquées ci-dessus. Cet état de fait soulève des questions éthiques et engendre des tensions entre d'une part, le seul delphinarium implanté en Belgique à Bruges (Boudewijnpark) et d'autre part, les associations de protection animale.

D'un côté une entreprise dont l'intérêt est de maintenir ses « attractions » en bonne santé; de l'autre, des mouvements qui prônent le retour des animaux à la liberté ou semi-liberté, voire même la fermeture de l'établissement.

On ne peut certainement pas affirmer que les dauphins de Bruges souffrent, ni que l'entreprise ne fait pas d'efforts pédagogiques louables envers ses visiteurs. Et la logique économique plaide en faveur du maintien du « bien-être » de ces animaux, qui par ailleurs, se reproduisent bien en captivité.

Il convient cependant de reconnaître qu'un delphinarium est et sera toujours un lieu où quelques animaux « payent » pour l'espèce. L'éventuelle multiplication de ce type d'entreprise en Belgique n'est donc pas souhaitable. Les numéros répétitifs destinés à amuser le public, ne sont pas le reflet de ce qu'est réellement un dauphin, n'apprennent rien au public sur les multiples facettes de cet animal et ne sont pas le meilleur exemple d'éducation au respect de l'animal.

Les dauphins captifs sont majoritairement incapables de se débrouiller seuls une fois relâchés, et proviennent automatiquement, depuis quelques années en Europe, de reproductions faites en captivité. Ce sont quelques-unes des raisons pour lesquelles il n'est pas souhaitable non plus de fermer le delphinarium de Bruges.

Il faut tenter de trouver un juste milieu entre défenseurs de la cause animale, milieu économique et monde scientifique, en assurant un suivi médical rigoureux des dauphins par des vétérinaires spécialisés et indépendants. Il faut également développer les travaux scientifiques et pédagogiques qui ont déjà donné, de par le passé, des résultats saisissants (delphinothérapie).

Wanneer de dolfijnen echter in gevangenschap leven, ontberen zij grotendeels de hierboven geschetste natuurlijke omstandigheden. Een en ander doet ethische vragen rijzen en leidt tot spanningen tussen, enerzijds, het enige dolfinarium in België (te weten in het Boudewijnpark in Brugge) en, anderzijds, de dierenrechtenorganisaties.

Twee kampen staan dus lijnrecht tegenover elkaar: een onderneming die haar « attracties » leefbaar wil houden en verenigingen die ervoor ijveren de dieren op zijn minst gedeeltelijk hun vrijheid terug te geven en, als het even kan, de bewuste attractie te doen sluiten.

Het zou verkeerd zijn te beweren dat de dolfijnen in Brugge te lijden hebben en dat de betrokken onderneming geen loffelijke pedagogische duiding geeft aan het publiek. Voorts is het ook uit een economisch oogpunt logisch aandacht te hebben voor het welzijn van de dolfijnen, waarvan de voortplanting overigens geenszins door een leven in gevangenschap in het gedrang komt.

Niettemin moet worden erkend dat een dolfinarium een plaats is – en dat ook altijd zal blijven – waar enkele dieren « het gelag betalen » voor de volledige soort. Daarom is het niet wenselijk dat er in België méér ondernemingen van die aard zouden komen. De repetitieve nummertjes die de dolfijnen tot vermaak van het publiek moeten opvoeren, brengen niets bij over de vele facetten die de dieren kenmerken en vormen evenmin een lichtend voorbeeld als het erop aankomt de mensen aan te zetten tot meer respect voor dieren.

Wanneer zij na een periode van gevangenschap opnieuw in zee worden uitgezet, redden de meeste dolfijnen het niet. Daardoor doet zich sinds enkele jaren in Europa het verschijnsel voor dat in gevangenschap levende dolfijnen automatisch afstammen van ouders die zelf ook in gevangenschap leven. Onder andere om die redenen lijkt het niet aangewezen het dolfinarium van Brugge te sluiten.

Er moet gestreefd worden naar een billijk evenwicht tussen het standpunt van de dierenrechtenorganisaties, de economische wereld en de wetenschappers. Dat evenwicht kan worden bereikt door gespecialiseerde en onafhankelijke dierenartsen te belasten met een strikte medische follow-up van de dolfijnen. Tevens is er nood aan een verdere uitbouw van wetenschappelijke en pedagogische initiatieven die in het verleden al bewezen hebben verrassende resultaten op te leveren (zoals dolfijntherapie).

S'il est indispensable d'améliorer au maximum le bien-être des dauphins captifs, il n'en demeure pas moins certain que la meilleure façon de sauvegarder une espèce est de protéger le milieu dans lequel elle vit et de promouvoir l'éducation au respect de l'animal parmi les générations futures.

Thierry GIET (PS)
Yvan MAYEUR (PS)
Magda DE MEYER (sp.a-spirit)

Uiteraard is het onontbeerlijk het welzijn van de dolfinen in gevangenschap zoveel mogelijk te verbeteren. De beste manier om de diersoort in zijn geheel te beschermen, bestaat er echter in het natuurlijke milieu van die diersoort te vrijwaren en onze kinderen en kleinkinderen op te voeden tot mensen die eerbied voor de dieren als vanzelfsprekend beschouwen.

PROPOSITION DE RESOLUTION

LA CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS,

A. considérant que les dauphins vivent en groupe, ont des liens de parenté très forts, sont qualifiés de très intelligents et de cognitivement capables de conscience de soi et d'ennui, par exemple;

B. considérant que le territoire de ceux-ci peut correspondre à plusieurs kilomètres carrés et à des dizaines de mètres de profondeur;

C. considérant qu'un delphinarium est un lieu où quelques animaux payent pour leur espèce et que les numéros répétitifs destinés à amuser le public ne sont pas le reflet de ce qu'est réellement un dauphin;

D. Considérant que la meilleure façon de sauvegarder une espèce est de protéger le milieu dans lequel elle vit;

DEMANDE AU GOUVERNEMENT:

1. d'interdire toute nouvelle implantation d'un delphinarium sur le sol belge;

2. d'exiger du delphinarium de Bruges de s'adjoindre les services d'un vétérinaire spécialiste attiré, reconnu par les instances internationales compétentes. En cas de mortalité, un pathologiste vétérinaire reconnu doit être en charge de l'expertise nécropsique;

3. de mettre en place un comité scientifique et médical composé du vétérinaire susmentionné, de l'entraîneur et d'experts indépendants. Ce comité sera chargée d'élaborer une politique en matière de suivi médical et de recherche scientifique. Il pourra être consulté en cas de problème majeur, et se réunir à la demande de ses membres;

4. d'interdire l'importation en Belgique de dauphins capturés dans la nature.

12 octobre 2004

Thierry GIET (PS)
Yvan MAYEUR (PS)
Magda DE MEYER (sp.a-spirit)

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

DE KAMER VAN VOLKSVERTEGENWOORDIGERS,

A. overwegende dat de dolfijnen in groep leven, een hechte band onderhouden met hun verwanten en worden beschouwd als zeer intelligent en begiftigd met cognitieve capaciteiten zoals zelfbewustzijn en het kunnen voelen van verveling;

B. overwegende dat hun territorium zich kan uitstrekken over verschillende tientallen vierkante kilometer en tevens tot tientallen meter onder de zeespiegel kan reiken;

C. overwegende dat een dolfinarium een plaats is waar enkele dieren het gelag betalen voor de volledige soort, alsook dat de repetitieve nummertjes die de dolfijnen tot vermaak van het publiek moeten opvoeren, geen duidelijk beeld geven van wat een dolfijn nu eigenlijk is;

D. overwegende dat de beste manier om een diersoort in zijn geheel te beschermen, erin bestaat het natuurlijke milieu van die diersoort te vrijwaren;

VRAAGT DE REGERING:

1. een verbod in te stellen op de vestiging van nieuwe dolfinaria op het Belgische grondgebied;

2. van het dolfinarium van Brugge te eisen dat het een beroep doet op een gespecialiseerde en vaste dierenarts, die bovendien werd erkend door de bevoegde internationale instellingen. Ingeval een dolfijn sterft, moet voor de necropsie een erkend veterinaire patholoog worden ingeschakeld;

3. een wetenschappelijk en medisch comité in te stellen dat bestaat uit voornoemde dierenarts, de coach en onafhankelijke deskundigen. Dat comité zal ermee worden belast een beleid uit te stippelen inzake medische follow-up en wetenschappelijk onderzoek. Het kan worden geraadpleegd bij ernstige problemen en kan worden samengeroepen op verzoek van zijn leden;

4. een verbod in te stellen op de import in België van in de natuur gevangen genomen dolfijnen.

12 oktober 2004